

Die 2024 Oos-Vrystaat Groentoeer

Deur Anjé Venter, Aartappels SA

Oos-Vrystaatse aartappelprodusente het op 8 Februarie vanjaar bymekaargekom vir die jaarlikse aartappelgroentoeer wat deur die OVS-aartappelwerkgroep aangebied word. Teenwoordiges was gretig om die jongste vooruitgang te sien en strategieë te bespreek om voort te bou op bestaande landboupraktyke in die streek.

Die geleentheid het by Lavender Hill Country Estate afgeskop en proefdeelnemers het inligting uitgeruil, ervarings gedeel en lekker gesels oor die toekoms van aartappelproduksie in die streek. Drie deurslaggewende proewe in die Bethlehem-omtrek, is as deel van die program besoek.

Kultivarproef by Lizziesdale

Die eerste stop was 'n kultivarproef onder besproeiing net buite Bethlehem op Wessel du Randt se plaas, Lizziesdale. Hier het landboumaatskappye soos GWK, FPD en RSA Aartappelsaad Saad Beurs hul kultivars ten toon gestel. Produsente het die proefpersele aandagtig bestudeer

en faktore soos opbrengspotensiaal, siekteweerstand en aanpasbaarheid by plaaslike grond en klimaat beoordeel.

Die kultivarproef het waardevolle insigte ten opsigte van opkomende landboutendense verskaf en produsente toegerus met die vermoë om ingeligte kultivarkeuses vir optimale produktiwiteit te maak.

'n Dekgewasproef

Die volgende stop was 'n dekgewasproef in die Petrus Steyn-distrik op Gert Bester se plaas. Die proef is in 2015 geloods om die impak van verskillende wisselboustelsels op oesopbrengs, grondgesondheid en winsgewendheid te evalueer. Die proef het met aartappels op al die proefpersele begin. Vier rotasiestelsels wat elk oor 'n vyfjaarsiklus strek en gewasse soos mielies, tef, suikerbone, sojabone en sonneblom insluit, is afgewissel met 'n jaar van braak-lê.

'n Beduidende verskuiwing het in die sewende jaar plaasgevind toe tef vervang is met 'n somerdekgewasmengsel wat tot verbeterde mikrobiese aktiwiteit gelei het. Vanjaar is

noemenswaardige verskille in mielieprestasie aangeteken, met gevolglike planne om persele volgende jaar in die helfte te deel om die oorspronklike rotasies te vergelyk met dié wat dekgewasse insluit.

Hierdie deurlopende proef bied nie net insigte in die optimalisering van boerderypraktyke nie, maar beklemtoon ook die belangrikheid van aanpasbaarheid en innovasie in volhoubare landbou.

Innovasie en praktyk

Die laaste been van die Groentoeerroete was by 'n proefferrein van Asearch Agri-Tech buite Bethlehem, waar gefokus word op landbouprodukte en innovasies. Talle bedryfsleiers, insluitend Andermatt Madumbi, Hygrotech, AECI, en vele ander het hul produkte hier ten toon gestel – van kunsmis en plaagdoders tot biostimulante en gewasbeskermingsoplossings.

Die deelname van bekende maatskappye soos Corteva, Bayer, Syngenta en Adama, om maar 'n paar te noem, het die samewerkende gees wat landbou-innovasie in die Oos-Vrystaat dryf, beklemtoon. Die tentoonstelling het 'n magdom instrumente bevat wat optimale produktiwiteit, minimale omgewingsimpak, en aanpassing by veranderende markvereistes moontlik maak.

Deelnemers het die toer met 'n hernude sin vir doelgerigtheid en 'n magdom nuutgevonde kennis verlaat. Die Oos-Vrystaatse Groentoeer dien telkens as 'n bewys van die veerkragtigheid, vindingrykheid en kollektiewe pogings van boere en belanghebbendes om aartappelproduksie te bevorder. 🌱

Vir meer inligting, stuur 'n epos aan anje@potatoes.co.za.

Die Asearch Agri-Tech terrein waar hul produkproef geplant is.

Boere besigtig die kultivarproef onder besproeiing op die plaas, Lizziesdale.

Mondstuk van die Suid-Afrikaanse aartappelbedryf • Mouthpiece of the South African potato industry

CHIPS

VOL 38 NO 5 • SEPTEMBER / OCTOBER 2024

**SUCCESSFUL 2024 CONGRESS
PAVES THE WAY FOR 2025**

**COMPETITION COMMISSION ON
FRESH PRODUCE MARKETS**

**Potato waste:
Quantity, value, causes**

**Physiological disorders
in potato tubers**

**Potato cultivation
and climate change**